

DIE GESCHICHTE EINER ÖSTERREICHISCHEN MALERIN AUF KRETA (2017)

Η ιστορία μέσα τους Μία ζωγράφος από την Αυστρία στην Κρήτη

«Στην ζωγραφική προσπαθώ να συναρμολογήσω τις λέξεις, πηγαίνοντάς τες από εδώ εκεί και από κει εδώ. Για πολλά χρόνια αναζητούσα έμπνευση, ενέργεια και μοτίβα διακριτά στο νησί της Κρήτης. Αργότερα κατάφερα να τα μετασχηματίσω στην γλώσσα της ζωγραφικής, μία από τις παλαιότερες του ανθρώπινου είδους.»

Η γεννημένη στα 1970 ζωγράφος από την Αυστρία, Ίνγκριντ Πρέλερ, απόφοιτη της Σχολής Καλών Τεχνών της Βιέννης, επισκέπτεται το νησί της Κρήτης, τα τελευταία 20 χρόνια. Τον περισσότερο καιρό διαμένει σε χωριό της νοτιοανατολικής Κρήτης, τα Τέρτσα. Αυτό που καθιστά μοναδικό το καλλιτεχνικό σύστημα της Πρέλερ είναι πως αντλεί από την ιστορία και την αποτυπώνει στον καμβά. Όχι αυτούσια αλλά διαμεσολαβημένη.

Η κατανόηση του ιστορικού γίνεσθαι είναι που την κάνει να εισδύει στον πολιτισμικό ψυχισμό των Κρητών. Οι ποικίλες επιδράσεις από διαφορετικούς λαούς, Ρωμαίους, Άραβες, Ενετούς, Οθωμανούς έχουν δώσει το αποτέλεσμα του σήμερα. Η ίδια δεν κατατάσσει τους Κρήτες, αλλά και τους Έλληνες εν γένει, στην κατηγορία «Ευρωπαίοι». Ταλαντεύονται μάλλον μεταξύ Ευρώπης και Βαλκανίων.

Αν και έχει ταξιδέψει σε πολλά ελληνικά νησιά η Κρήτη ενσαρκώνει γι' αυτήν την απλότητα, τον πρωτογονισμό, το ξύπνημα των αισθήσεων. Το νησί είναι η δική της βίβλος. Ο θάνατος, η ζωή και η φυσική αλλοίωση αποτελούν βασικά σχήματα στην τέχνη της, εμπνευσμένα από ψυχο-πνευματικές διεργασίες ενός υγρού και θερμού κλίματος.

Η θυσία των ζώων ως ένα ακόμη «σημείο» στους πίνακές της, υψώνεται συμβολικά για να μας υπενθυμίσει τη σημασία κατασίγασης των ενστίκτων και της ανύψωσης ενός πνευματικού εαυτού.

Η σημασία του ασυνείδητου στην πρόσληψη της τέχνης

Κάθε είδος τέχνης μπορεί να μας φέρει κοντά στην εσώτερη, πραγματική φύση μας, μακριά από την εικονικότητα της καθημερινής ζωής, όπως την καθιέρωσε η τεχνολογία.

Η αξία της ζωγραφικής δεν εναπόκειται σε ένα συγκεκριμένο ρεύμα, τον κυβισμό, τον εξπρεσιονισμό ή τον ρεαλισμό, μα μετριέται στο κατά πόσον μπορεί να ξεδιπλώσει άγνωστα μονοπάτια, να διεγείρει την φαντασία. Συνηθίζεται να αναλύουμε το ασυνείδητο του καλλιτέχνη μέσα από το έργο του. Όμως, η προσέγγιση της Πρέλερ διαφέρει. Το σημαίνον γίνεται η ενεργοποίηση του ασυνείδητου του δέκτη της τέχνης. Άλλωστε, έχει δειχθεί ότι η επαφή με την τέχνη, πέραν της βελτίωσης της ψυχικής υγείας, μπορεί να εξασφαλίσει την πρόσβαση σε άγνωστες πτυχές της νοημοσύνης των ατόμων, σε νέες μορφές επικοινωνίας και μέσω της φαντασίας να γεφυρώσει την απόσταση συνειδητού ασυνείδητου.

Παράλληλοι κόσμοι: Προς μία σύγχρονη ιστορία

Μαζί με την διαμεσολαβημένη ιστορικότητα του παρελθόντος τα έργα της Πρέλερ γίνονται φορείς του ιστορικού παρόντος. Σε πρόσφατη έκθεσή της με τίτλο Παράλληλοι Κόσμοι, αναδεικνύεται η ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου να μεταφερθεί σε πολλά

επίπεδα, σε κόσμους διαφορετικούς. Όπως λέει η ίδια η Πρέλερ, η έλλειψη επαφής με την φύση είναι που δημιουργεί τούτη την βαθιά ψυχολογική ανάγκη. Τους παράλληλους κόσμους της Πρέλερ διαποτίζει μια «προυστική» αντίληψη περί χωροχρόνου. Η πρόσληψη των παράλληλων κόσμων πραγματώνεται με την μετάβαση από «πραγματικούς» σε εικονικούς χώρους. Με αυτόν τον τρόπο ο χώρος και ο χρόνος γίνονται σταθερές, κατ' ανάλογο τρόπο με το μυθιστόρημα του Προυστ, όπου ο χρόνος ήταν μνήμη και χώρος μια προσωπική αίσθηση. Ίσως αυτή η μείξη πραγματικού και εικονικού να επιδιώκει την ενεργοποίηση μνημών και αισθήσεων.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της Πρέλερ
<http://www.proeller.at/index.php/id-2017.html>

*Γνώση για τις ιδέες της Πρέλερ απέκτησα από κατ' ιδίαν συνάντηση με την ίδια.